

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-16268/	02-02-2026
65	

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО
ГОСПОЖА БИЛЯНА ГЯУРОВА -
ВЕГЕРТСЕДЕР
ДИРЕКТОР НА БЪЛГАРСКИ
ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ
ИНИЦИАТИВИ

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА — ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка с поставените въпроси от г-жа Биляна Гяурова-Вегертседер - директор на Български институт за правни инициативи, на основание чл. 50, ал. 1 от Наредбата за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт и чл. 194а, ал. 6 от Закона за съдебната власт, представям на вниманието Ви отговори по поставените въпроси:

1. Какво е Вашето мнение по отношение на окрупняването на прокуратури или промяна на тяхната компетентност, включително и по посока нейното разширяване?

Целта на окрупняването на прокуратурите и по специално на районно ниво, представлява мярка, насочена към оптимизиране както на кадровия, така и организационния, и функционален капацитет на структурите. Практическата насоченост по своята същност цели равномерно разпределение на натовареността между отделните звена, преодоляване на кадровия дефицит и повишаване на административната ефективност.

Оптимизацията по същество доведе до положителни резултати най-вече в по-равномерно преразпределение на натовареността и по-ефективно използване на кадровия ресурс. Понастоящем са преодолен първоначалните затруднения, които съпътстваха този процес като бяха съобразени особеностите на всеки район и необходимостта да бъде обезпечен достъпът до правосъдие за гражданите.

Преценката за евентуална структурна промяна на компетентността на отделни звена изисква професионален дебат и обществено обсъждане. Отделно от това следва внимателно да бъде дадена оценка на възможните рискове при спазване на основните принципи за законност, пропорционалност и равен достъп до правосъдие.

2. Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминат обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи с оглед на специфичните правила за тях, разписани в него?

Установените в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи стандарти са фундаментални и са предпоставка за законосъобразното упражняване на магистратските правомощия.

При вземане на кадрови решения, управление на натовареността, публична комуникация и вътрешноинституционални отношения, административният ръководител попада в ситуации, свързани със специфични етични предизвикателства и предпоставя въпроса за обучението на ръководите кадри като начин за надграждане на тяхната управленска компетентност.

В смисъла на изложеното евентуално обучение следва да бъде ориентирано към практическата насоченост и то би допринесло за изграждане на устойчива организационна култура, основана на прозрачност, стабилност и взаимно уважение.

3. Считате ли, че понастоящем съществуват достатъчни законови гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник?

С въвеждането на специалната уредба в Глава тридесет и първа „а“ от Наказателно-процесуалния кодекс, законодателят създаде нормативен механизъм за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник. Считам, че посредством създадената уредба законодателят отговори на принципните изисквания за независимост, обективност и ефективност на разследването, при спазване на конституционните принципи и въведените стандарти в Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

Смятам, че са създадени процесуални гаранции срещу йерархична зависимост, предвидена е възможност за съдебен контрол. В този смисъл законодателят е дал достатъчно гаранции за обективност в тази насока.

4. Смятате ли, че са необходимо законодателни промени във връзка с решенията СЕС по делата C-648/20 и C-852/19 относно българските ЕЗА и ЕЗР

Решенията на СЕС по дела относно ЕЗА и ЕЗР се тълкуват като израз на засилен акцент върху процесуалните гаранции и съдебния контрол.

Предприетите законодателни изменения в българското законодателство са необходими вследствие на установената практика на СЕС на поставените въпроси. Същите целят адекватно да отговорят на изискванията, произтичащи от практиката на СЕС и от правото на ЕС.

Компетентността на прокуратура по отношение на ЕЗА и ЕЗР е разписана в българския Наказателно-процесуален кодекс, Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест и Закона за европейската заповед за разследване. Понастоящем в чл.56а от Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест

е предвиден съдебен контрол при изготвянето от страна на прокурорите на европейска заповед за арест.

По отношение на Европейска заповед за разследване, намирам че с изменението на чл.5 от същия закон, са предвидени необходимите законови гаранции, свързани с процедурата по издаване на ЕЗР.

5. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените на Конституцията на Република България, обн. в ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г., и, ако да - в каква насока?

Решението на Конституционния съд от 26.07.2024 г. ясно разграничава границата между конституционно уредените правомощия и възможността за тяхното законодателно изменение. В този контекст предприемането на действия за бъдещи промени/изменения следва да се осъществява при стриктно спазване на Конституцията и принципа на разделенис на властите, европейските стандарти за независимост, ефективност и отчетност на съдебната система.

Подходът следва да е с практическа насоченост, към подобряване функционирането на съдебната власт, усъвършенстване на наказателното и наказателно-процесуалното законодателство, подобряване на управленските механизми.

В тази връзка, продължаването на реформата би било оправдано, ако е насочено към повишаване на ефективността, правната сигурност и защитата на правата на гражданите.

6. И.ф. главен прокурор Борислав Сарафов оспори разпоредбите на ЗИД на ЗСВ от януари 2025г., с които не се разрешава на изборни членове на ВСС с изтекъл мандат да правят предложения до президента за избор на т.нар. „трима големи“. През м.декември 2025г. той оттегли жалбата си, чрез което бе препятствано и делото пред Конституционния съд, инициирано чрез него. С оглед този продължаващ каламбур, разпорежданията на наказателни състави на ВКС и становището на Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС от октомври 2025 г., съгласно което г-н Сарафов не може да продължи легитимно да бъде и.ф. главен прокурор, поради ограниченията, наложени от измененията в ЗСВ (потвърдено впоследствие от решения на други състави), смятате ли, че г-н Сарафов към момента е легитимен изпълняващ функциите главен прокурор на Република България?

Съобразно Конституцията на Република България ВСС е постоянно действащ орган, призван да гарантира независимостта на съдебната власт и нормалното ѝ функциониране. Въпросът за правомощията му след изтичане на мандата на неговите членове следва да бъде разглеждан в контекста на принципите за институционалната непрекъснатост и конституционната уредба на съдебната власт. Изтичането на мандата на членовете на един колегиален орган не води автоматично до прекратяване на неговите функции, с оглед липсата на новоизбран състав.

В този смисъл, правомощията на ВСС с изтекъл мандат се упражняват в

необходимите правни рамки и граници, с оглед осигуряване на текущото функциониране на системата.

Разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (изменена и допълнена в ДВ, бр. 6 от 21.01.2025 г.) е с императивен характер и е основана на принципите за мандатност и правна сигурност.

Законът очертава ясно кой орган е компетентен да се произнесе относно легитимността на правомощията на главния прокурор. Към настоящия момент липсва решение, което да подкрепя становището, че г-н Сарафов не е легитимен изпълняващ функциите главен прокурор на Република България. Разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ има действие само заанапред и няма изрична правна норма, която да ѝ придава обратна сила. В този смисъл, определеният в разпоредбата 6-месечен срок за заемане на длъжността изглежда неприложим за заварените случаи.

7. На стр. 14 от концепцията Ви сочите, че през 2024г. основна причина за връщане на делата продължава да е пропуските в обвинителните актове. За какви пропуски става дума и как бихте подхождали към този проблем?

В случая се касае за неспазване на законовата разпоредба на чл. 246 от НПК. Следва да се отбележи, че през 2024г. магистратите в РП – Силистра, които са били реално на работа, са били общо петима. Предвид натовареността към онзи момент, напълно обяснимо е, че са допуснати подобни нарушения на процесуалния закон. Към настоящия момент в кадрово отношение сме обезпечени, поради което се очаква актовете да бъдат изготвяни съобразно законовите изисквания. Отделно от това считам, че следва регулярно да се провеждат общи събрания на прокурорите при РП – Силистра, при които да се прави анализ на допуснати нарушения и набелязване на мерки за тяхното недопускане за в бъдеще.

8. На стр. 18 от концепцията посочвате, че основната трудност по дела за домашно насилие е „липсата на активност и съпричастност на гражданите и нежеланието им да свидетелстват при констатирани случаи“ на домашно насилие. Как може прокуратурата да „обърне“ тази тенденция и смятате ли, че прокуратурата има лостове да убеди свидетелите и пострадалите да подпомогнат работата по тези дела?

Следва по такива дела да бъде даден силен обществен отзвук, като гражданите да бъдат запознати, че от изключително значение в тези случаи е да не стоят безпристрастни, а с необходим тяхното съдействие с оглед предотвратяване на по – тежки последствия за жертвите на домашно насилие. По отношение на последните в РП – Силистра има представител, който присъства на ежемесечни срещи, организирани от НПО – Женско сдружение „Екатерина Каравелова“ гр. Силистра, на които се набелязват конкретни мерки за защита. Следва да се отбележи, че е създадена отличната координация със съответните структури на МВР-РУ – Силистра, РУ – Дулово и РУ – Тутракан, като при получен сигнал от лице, пострадало от домашно насилие, веднага

същото се насочвана към Сдружението, където му се оказва помощ, която включва осигуряване на жилище, финансово обезпечаване, психологическа помощ и подкрепа, и не на последно място осигуряване на правна помощ.

И.Ф. АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ
РАЙОНЕН ПРОКУРОР НА
РАЙОННА ПРОКУРАТУРА —, СИЛИСТРА
АНЕЛИЯ СТОЙЧЕВА